

EUROPOS SISTEMINĖS RIZIKOS VALDYBA

EUROPOS SISTEMINĖS RIZIKOS VALDYBOS REKOMENDACIJA

2022 m. kovo 30 d.

kuria iš dalies keičiama Rekomendacija ESRV/2015/2 dėl makroprudencinės politikos priemonių tarptautinio poveikio vertinimo ir savanoriško abipusiškumo

(ESRB/2022/3)

(2022/C 206/02)

EUROPOS SISTEMINĖS RIZIKOS VALDYBOS BENDROJI VALDYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į Europos ekonominės erdvės susitarimą ⁽¹⁾, ypač į jos IX priedą,

atsižvelgdama į 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1092/2010 dėl Europos Sąjungos finansų sistemos makrolygio rizikos ribojimo priežiūros ir Europos sisteminės rizikos valdybos įsteigimo ⁽²⁾, ypač į jo 3 ir 16–18 straipsnius,

atsižvelgdama į 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2013/36/ES dėl galimybės verstiti kredito įstaigų veikla ir dėl riziką ribojančios kredito įstaigų priežiūros, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2002/87/EB ir panaikinamos direktyvos 2006/48/EB bei 2006/49/EB ⁽³⁾, ypač į jos VII antraštinės dalies 4 skyriaus II skirsnį,

atsižvelgdama į 2011 m. sausio 20 d. Europos sisteminės rizikos valdybos sprendimą ESRV/2011/1, kuriuo patvirtinamos Europos sisteminės rizikos valdybos darbo tvarkos taisyklės ⁽⁴⁾, ypač į jo 18–20 straipsnius,

kadangi:

- (1) siekiant užtikrinti, kad nacionalinės makroprudencinės politikos priemonės būtų veiksmingos ir nuoseklios, pripažinimą pagal Sąjungos teisę svarbu papildyti savanoriško abipusiškumo susitarimais;
- (2) Europos sisteminės rizikos valdybos (ESRV) rekomendacijoje ESRV/2015/2 ⁽⁵⁾ nustatyta makroprudencinės politikos priemonių savanoriško abipusiško taikymo sistema siekiama užtikrinti, kad visos vienoje valstybėje narėje aktyvuotos pozicijomis grindžiamos makroprudencinės politikos priemonės būtų abipusiškai taikomos kitose valstybėse narėse;

⁽¹⁾ OL L 1, 1994 1 3, p. 3.

⁽²⁾ OL L 331, 2010 12 15, p. 1.

⁽³⁾ OL L 176, 2013 6 27, p. 338.

⁽⁴⁾ OL C 58, 2011 2 24, p. 4.

⁽⁵⁾ 2015 m. gruodžio 15 d. Europos sisteminės rizikos valdybos rekomendacija ESRV/2015/2 dėl makroprudencinės politikos priemonių tarptautinio poveikio vertinimo ir savanoriško abipusiškumo (OL C 97, 2016 3 12, p. 9).

- (3) 2022 m. sausio 11 d. *Nationale Bank van België / Banque Nationale de Belgique* (NBB/BNB), veikdamas kaip paskirtoji institucija Direktyvos 2013/36/ES 133 straipsnio 12 dalies tikslais, pranešė ESRV apie savo ketinimą pagal tos direktyvos 133 straipsnio 9 dalį nustatyti sisteminės rizikos rezervo (SyRB) normą, kad būtų užkirstas kelias makroprudencinei arba sisteminei rizikai, kylančiai dėl vidaus reitingais grindžiamų (IRB) pozicijų, užtikrintų gyvenamosios paskirties nekilnojamoju turtu, kai įkeistas turtas yra Belgijoje, ir tokia rizika būtų sumažinta. Numatoma SyRB bus taikoma nacionalinėms kredito įstaigoms ir patrunuojamosioms įmonėms, kurių patrunuojančioji įmonė yra įsteigta kitoje valstybėje narėje;
- (4) priemonė įsigalioja 2022 m. gegužės 1 d. ir pakeičia galiojančią griežtesnę nacionalinę priemonę, priimtą pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 575/2013 ⁽⁶⁾ 458 straipsnio 2 dalies d punkto iv papunktį, kurią sudaro papildomas rizikos koeficientas ir daugiklis mažmeninėms pozicijoms, užtikrintoms Belgijoje esančiu gyvenamosios paskirties nekilnojamoju turtu, ir kuri taikoma visoms vietos kredito įstaigoms, taikančioms IRB metodą. Galiojančios griežtesnės nacionalinės priemonės taikymo laikotarpis baigiasi 2022 m. balandžio 30 d.;
- (5) 2022 m. sausio 11 d. NBB/BNB pateikė ESRV prašymą dėl SyRB abipusiško taikymo pagal Direktyvos 2013/36/ES 134 straipsnio 5 dalį;
- (6) atsižvelgdama į NBB/BNB prašymą, kuriuo prašoma, kad kitos valstybės narės abipusiškai taikytų šią priemonę, ir siekdama, kad nekiltų neigiamų tarpvalstybinių pasekmių dėl reglamentavimo veiksmingumo nutekėjimo ir reglamentavimo arbitražo, galinčių atsirasti dėl makroprudencinės politikos priemonės, kuri bus taikoma Belgijoje, įgyvendinimo, ESRV bendroji valdyba nusprendė įtraukti šią priemonę į makroprudencinės politikos priemonių, kurias rekomenduojama abipusiškai taikyti pagal Rekomendaciją ESRB/2015/2, sąrašą;
- (7) todėl reikėtų atitinkamai iš dalies pakeisti Rekomendaciją ESRV/2015/2,

PRIĖMĖ ŠIĄ REKOMENDACIJĄ:

Daliniai pakeitimai

Rekomendacija ESRV/2015/2 iš dalies keičiama taip:

1. 1 skirsnio C rekomendacijos 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Atitinkamoms institucijoms rekomenduojama abipusiškai taikyti kitų atitinkamų institucijų priimtas makroprudencinės politikos priemones, kurias ESRV rekomendavo abipusiškai taikyti. Rekomenduojama abipusiškai taikyti šias priemones, kaip detaliau apibrėžta priede:

Belgija:

- 9 % sisteminės rizikos rezervo norma, taikoma visoms IRB mažmeninėms pozicijoms fizinių asmenų atžvilgiu, užtikrintoms gyvenamosios paskirties nekilnojamoju turtu, kai įkeistas turtas yra Belgijoje;

Prancūzija:

- Reglamento (ES) Nr. 575/2013 395 straipsnio 1 dalyje numatytos didelių pozicijų ribos, taikytinos Prancūzijoje registruotą buveinę turinčių labai išsiskolinusių didelių ne finansų bendrovių pozicijoms, sugriežtinimą iki 5 procentų jų 1 lygio kapitalo, taikomą pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 458 straipsnio 2 dalies d punkto ii papunktį pasaulinės sisteminės svarbos įstaigoms (G-SII) ir kitoms sisteminės svarbos įstaigoms (O-SII) aukščiausiu konsolidavimo lygiu jų bankų prudencinio konsolidavimo ribose;

⁽⁶⁾ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 575/2013 dėl riziką ribojančių reikalavimų kredito įstaigoms, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 (OL L 176, 2013 6 27, p. 1).

Lietuva:

- 2 % sisteminės rizikos rezervo normą, nustatytą visoms mažmeninėms pozicijoms, kurios yra užtikrintos gyvenamosios paskirties nekilnojamoju turtu, fizinių asmenų Lietuvos Respublikos rezidentų atžvilgiu;

Liuksemburgas:

- teisiškai privalomas paskolos ir turto vertės santykio (LTV) ribas naujoms Liuksemburge esančio gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto hipotekos paskoloms, skirtingų kategorijų paskolų gavėjams taikant skirtingas LTV ribas:
 - a) 100 % LTV ribą pirkėjams, pirmą kartą išsilyjantiems savo pagrindinę gyvenamąją vietą;
 - b) 90 % LTV ribą kitiems pirkėjams, t. y. ne pirmą kartą išsilyjantiems savo pagrindinę gyvenamąją vietą. Ši riba įgyvendinama proporcingai, nustatčius, kokiai portfelio daliai ji taikoma. Konkrečiai, paskolų davėjai gali suteikti 15 % naujų hipotekos paskolų portfelio šiems paskolų gavėjams, taikydami LTV, kuris viršija 90 %, bet neviršija maksimalios 100 % LTV ribos;
 - c) 80 % LTV ribą kitoms hipotekos paskoloms (įskaitant nuomos tikslais pirktą turto segmentą);

Nyderlandai:

- minimalų vidutinį rizikos koeficientą, pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 458 straipsnio 2 dalies d punkto vi papunktį taikomą kredito įstaigų, kurios yra gavusios veiklos leidimą Nyderlanduose ir reguliuojamojo kapitalo reikalavimams apskaičiuoti taiko IRB metodą, fizinių asmenų pozicijų, užtikrintų Nyderlanduose esančiu gyvenamosios paskirties nekilnojamoju turtu, portfelijų atžvilgiu. Kiekviename atskirame į šios priemonės taikymo sritį patenkančiame pozicijos straipsnyje paskolos daliai, neviršijančiai 55 % paskolai užtikrinti skirto turto rinkos vertės, priskiriamas 12 % rizikos koeficientas, o likusiai paskolos daliai – 45 % rizikos koeficientas. Minimalus vidutinis portfelio rizikos koeficientas yra pagal pozicijas įvertintas atskirų paskolų rizikos koeficientų svertinis vidurkis;

Norvegija:

- visoms veiklos leidimą Norvegijoje gavusioms kredito įstaigoms taikomą 4,5 % sisteminės rizikos rezervo normą pozicijoms Norvegijoje pagal Direktyvos 2013/36/ES 133 straipsnį, kuri 2020 m. sausio 1 d. taikoma Norvegijai ir Norvegijoje pagal Europos ekonominės erdvės susitarimo (*) (EEE susitarimas) sąlygas (toliau – nuo 2020 m. sausio 1 d. Norvegijai ir Norvegijoje taikoma KRD);
- Norvegijoje veiklos leidimą gavusioms kredito įstaigoms, naudojančioms vidaus reitingais pagrįstą (IRB) metodą reguliuojamojo kapitalo reikalavimams apskaičiuoti, taikomą 20 % vidutinio rizikos koeficiento žemutinę ribą gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto pozicijoms Norvegijoje pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 458 straipsnio 2 dalies d punkto vi papunktį, kuris 2020 m. sausio 1 d. taikomas Norvegijai ir Norvegijoje pagal EEE susitarimo sąlygas (toliau – nuo 2020 m. sausio 1 d. Norvegijai ir Norvegijoje taikomas KRR);
- Norvegijoje veiklos leidimą gavusioms kredito įstaigoms, naudojančioms IRB metodą reguliuojamojo kapitalo reikalavimams apskaičiuoti, taikomą 35 % vidutinio rizikos koeficiento žemutinę ribą komercinės paskirties nekilnojamojo turto pozicijoms Norvegijoje pagal nuo 2020 m. sausio 1 d. Norvegijai ir Norvegijoje taikomo KRR 458 straipsnio 2 dalies d punkto vi papunktį;

Švedija:

- Švedijoje veiklos leidimus gavusioms kredito įstaigoms, kurios reguliuojamojo kapitalo poreikiui apskaičiuoti naudoja IRB metodą, pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 458 straipsnio 2 dalies d punkto vi papunktį taikomą konkrečiai kredito įstaigai nustatytą Švedijoje reziduojančių išsipareigojančiųjų asmenų mažmeninių pozicijų, užtikrintų nekilnojamoju turtu, portfeliumi taikomų rizikos koeficientų pagal pozicijas įvertinto vidutinio svertinio rizikos koeficiento žemutinę ribą, lygią 25 procentams.“

(*) O L L 1, 1994 1 3, p. 3.“

Priimta Frankfurte prie Maino 2022 m. kovo 30 d.

ESRV bendrosios valdybos vardu
ESRV sekretoriato vadovas
Francesco MAZZAFERRO

PRIEDAS

Rekomendacijos ESRV/2015/2 priedas pakeičiamas taip:

„PRIEDAS

Belgija**9 % sisteminės rizikos rezervo norma, taikoma visoms IRB mažmeninėms pozicijoms, užtikrintoms gyvenamosios paskirties nekilnojamoju turtu, kai įkeistas turtas yra Belgijoje.****I. Priemonės aprašymas**

1. Belgijos priemone, taikoma pagal Direktyvos 2013/36/ES 133 straipsnį, nustatoma 9 % sisteminės rizikos rezervo norma, taikoma IRB mažmeninėms pozicijoms fizinių asmenų atžvilgiu, užtikrintoms gyvenamosios paskirties nekilnojamoju turtu, kai įkeistas turtas yra Belgijoje (tiek pozicijoms esant įsipareigojimų neįvykdymui, tiek ir pozicijoms tokio įsipareigojimų neįvykdymo nesant).

II. Abipusiškumas

2. Atitinkamoms institucijoms rekomenduojama taikyti Belgijos priemonę abipusiškai, taikant ją IRB mažmeninėms pozicijoms fizinių asmenų atžvilgiu, užtikrintoms gyvenamosios paskirties nekilnojamoju turtu, kai įkeistas turtas yra Belgijoje (tiek pozicijoms esant įsipareigojimų neįvykdymui, tiek ir pozicijoms tokio įsipareigojimų neįvykdymo nesant). Arba priemonė gali būti abipusiškai taikoma pagal šią COREP informacijos teikimo sritį: IRB mažmeninėms pozicijoms fizinių asmenų atžvilgiu, užtikrintoms Belgijoje esančiu gyvenamosios paskirties nekilnojamoju turtu (tiek pozicijoms esant įsipareigojimų neįvykdymui, tiek ir pozicijoms tokio įsipareigojimų neįvykdymo nesant).
3. Jei jų jurisdikcijoje negalima įgyvendinti tokios pačios makroprudencinės politikos priemonės, atitinkamoms institucijoms rekomenduojama pasikonsultavus su ESRV taikyti makroprudencinės politikos priemonę, kurią galima įgyvendinti jų jurisdikcijoje ir kurios poveikis panašiausias į pirmiau nurodytos priemonės, kurią rekomenduojama abipusiškai taikyti, taip pat priimti Direktyvos 2013/36/ES VII antraštinės dalies 2 skyriaus IV skirsnyje nustatytas priešingos priemonės ir įgaliojimus. Atitinkamoms institucijoms rekomenduojama priimti lygiavertį poveikį turinčią priemonę ne vėliau kaip per keturis mėnesius nuo šios rekomendacijos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

III. Reikšmingumo riba

4. Šią priemonę papildo įstaigos specialioji reikšmingumo riba, kuria atitinkamos priemonę abipusiškai taikančios institucijos gali vadovautis taikydamos *de minimis* principą. Įstaigos gali būti atleistos nuo sisteminės rizikos rezervo reikalavimo, jei atitinkamos jų sektorinės pozicijos neviršija 2 mlrd. EUR. Todėl priemonę abipusiškai taikyti prašoma tik tada, jeigu viršijama įstaigos specialioji riba.
5. Vadovaujantis Rekomendacijos ESRV/2015/2 2 skirsnio 2 dalies 1 punktu, 2 mlrd. EUR reikšmingumo riba yra rekomenduojama maksimali riba. Dėl to atitinkamos priemonę abipusiškai taikančios institucijos vietoj rekomenduotos ribos gali savo jurisdikcijoje nustatyti žemesnę ribą, jei tai tikslinga, arba priemonę abipusiškai taikyti be jokios reikšmingumo ribos.

Prancūzija

– Reglamento (ES) Nr. 575/2013 395 straipsnio 1 dalyje numatytos didelių pozicijų ribos, taikytinos Prancūzijoje registruotą buveinę turinčių labai įsiskolinusių didelių ne finansų bendrovių pozicijoms, sugriežtinimas iki 5 procentų jų 1 lygio kapitalo, taikomas pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 458 straipsnio 2 dalies d punkto ii papunktį pasaulinės sisteminės svarbos įstaigoms (G-SII) ir kitoms sisteminės svarbos įstaigoms (O-SII) aukščiausiu konsolidavimo lygiu jų bankų prudencinio konsolidavimo ribose.

I. Priemonės aprašymas

1. Prancūzijos priemonė, taikoma pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 458 straipsnio 2 dalies d punkto ii papunktį G-SII ir O-SII aukščiausiu konsolidavimo lygiu (ne iš dalies konsoliduotu lygiu) jų bankų prudencinio konsolidavimo ribose, yra didelių pozicijų ribos sugriežtinimas iki 5 procentų jų 1 lygio kapitalo, taikomas Prancūzijoje registruotą buveinę turinčių labai įsiskolinusių didelių ne finansų bendrovių pozicijoms.

2. Ne finansų bendrovė apibrėžiama kaip fizinis ar juridinis asmuo pagal privatinę teisę turintis registruotą buveinę Prancūzijoje, kuris ir individualiai, ir aukščiausiu konsolidavimo lygiu priklauso ne finansų bendrovių sektoriui, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 549/2013 (*) A priedo 2.45 punkte.
3. Registruotą buveinę Prancūzijoje turinčių ne finansų bendrovių pozicijoms ir susijusių ne finansų bendrovių grupių pozicijoms priemonė taikoma taip:
 - a) registruotą buveinę aukščiausiu konsolidavimo lygiu Prancūzijoje turinčių ne finansų bendrovių, priklausančių susijusių ne finansų bendrovių grupei, atveju priemonė taikoma grupės ir visų jos susijusių subjektų, kaip numatyta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 4 straipsnio 1 dalies 39 punkte, grynųjų pozicijų sumai;
 - b) registruotą buveinę aukščiausiu konsolidavimo lygiu ne Prancūzijoje turinčių ne finansų bendrovių, priklausančių susijusių ne finansų bendrovių grupei, atveju priemonė taikoma sumai, kuri gaunama sudėjus:
 - i) registruotą buveinę Prancūzijoje turinčių ne finansų bendrovių pozicijas;
 - ii) ne finansų bendrovių Prancūzijoje ar užsienyje, kurias i punkte nurodytos ne finansų bendrovės tiesiogiai arba netiesiogiai kontroliuoja, kaip numatyta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 4 straipsnio 1 dalies 39 punkte, pozicijas; ir
 - iii) ne finansų bendrovių Prancūzijoje ar užsienyje, kurios ekonomiškai priklauso nuo i punkte nurodytų ne finansų bendrovių, kaip numatyta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 4 straipsnio 1 dalies 39 punkte, pozicijas.

Ši priemonė netaikoma ne finansų bendrovėms, kurios neturi registruotos buveinės Prancūzijoje ir kurios nėra registruotą buveinę Prancūzijoje turinčių ne finansų bendrovių patronuojamosios įmonės ar nėra nuo jų ekonomiškai priklausomos arba nėra jų tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuojamos.

Remiantis Reglamento (ES) Nr. 575/2013 395 straipsnio 1 dalimi, priemonė taikytina po to, kai atsižvelgiama į kredito rizikos mažinimo metodų poveikį ir išimtis pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 399–403 straipsnius.

4. G-SII ar O-SII privalo laikyti Prancūzijoje registruotą buveinę turinčią ne finansų bendrovę didele, jeigu jos turima ne finansų bendrovių ar susijusių ne finansų bendrovių grupės pagal 3 dalį pradinė pozicija yra 300 mln. EUR arba didesnė. Pradinės pozicijos vertė apskaičiuojama vadovaujantis Reglamento (ES) Nr. 575/2013 389 ir 390 straipsniais, prieš atsižvelgiant į kredito rizikos mažinimo poveikį ir išimtis pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 399–403 straipsnius, kaip nurodyta teikiant informaciją pagal Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 680/2014 (**) 9 straipsnį.
5. Ne finansų bendrovė laikoma labai išsiskolinusia, jeigu jos svarto rodiklis viršija 100 procentų ir finansinių sąnaudų padengimo rodiklis yra mažesnis už tris, skaičiuojant aukščiausiu grupės konsolidavimo lygiu taip:
 - a) svarto rodiklis yra bendros skolos, atėmus grynąsias lėšas, ir nuosavo kapitalo santykis; ir
 - b) finansinių sąnaudų padengimo rodiklis yra santykis tarp, iš vienos pusės, pridėtinės vertės pridėjus veiklos subsidijas, atėmus: i) darbo užmokestį; ii) veiklos mokesčius ir rinkliavas; iii) kitas grynąsias veiklos išlaidas, išskyrus grynąsias palūkanas ir panašias sąnaudas; ir iv) nusidėvėjimą ir amortizaciją, ir, iš kitos pusės, palūkanų ir panašių sąnaudų.

Rodikliai apskaičiuojami remiantis agreguotais apskaitos rodikliais, apibrėžtais remiantis taikytiniais standartais, kaip nurodyta ne finansų bendrovės finansinėse ataskaitose, kurias patvirtino, kai tinkama, atestuotasis apskaitininkas.

II. Abipusiškumas

6. Atitinkamoms institucijoms rekomenduojama pripažinti Prancūzijos priemonę, taikant ją šalyje veiklos leidimus gavusioms G-SII ir O-SII aukščiausiu konsolidavimo lygiu jų jurisdikcijos bankų prudencinio konsolidavimo ribose.
7. Jei jų jurisdikcijoje negalima įgyvendinti tokios pačios makroprudencinės politikos priemonės, vadovaujantis C rekomendacijos 2 dalimi, atitinkamoms institucijoms rekomenduojama pasikonsultavus su ESRV taikyti makroprudencinės politikos priemonę, kurią galima įgyvendinti jų jurisdikcijoje ir kurios poveikis panašiausias į pirmiau nurodytos priemonės, kurią rekomenduojama abipusiškai taikyti. Atitinkamoms institucijoms rekomenduojama priimti lygiavertį poveikį turinčią priemonę ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo šios rekomendacijos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

III. Reikšmingumo riba

8. Šią priemonę papildo sudėtinė reikšmingumo riba, kuria atitinkamos priemonę abipusiškai taikančios institucijos gali vadovautis taikydamos *de minimis* principą ir kurią sudaro:
 - a) šalyje veiklos leidimus gavusių G-SIIs ir O-SIIs aukščiausiu konsolidavimo lygiu jų bankų prudencinio konsolidavimo ribose bendrų pradinių pozicijų Prancūzijos ne finansų bendrovių sektoriaus atžvilgiu riba, lygi 2 mlrd. EUR;
 - b) 300 mln. EUR riba, taikytina šalyje veiklos leidimus gavusioms G-SIIs ir O-SIIs, lygi 1 punkte nurodytai ribai arba ją viršijanti:
 - i) registruotą buveinę Prancūzijoje turinčios ne finansų bendrovės vienos pradinės pozicijos atveju;
 - ii) susijusių ne finansų bendrovių grupės, aukščiausiu konsolidavimo lygiu turinčios registruotą buveinę Prancūzijoje, pradinių pozicijų sumos, apskaičiuotos pagal 3 dalies a punktą, atveju;
 - iii) aukščiausiu konsolidavimo lygiu registruotą buveinę Prancūzijoje turinčių ne finansų bendrovių, kurios priklauso susijusių ne finansų bendrovių grupei, turinčiai registruotą buveinę aukščiausiu konsolidavimo lygiu ne Prancūzijoje, kaip pateikta Įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 680/2014 VIII priedo C 28.00 ir C 29.00 šablonuose, pradinių pozicijų sumos atveju;
 - c) G-SII ar O-SII 1 lygio kapitalo aukščiausiu konsolidavimo lygiu 5 procentų riba, b dalyje nurodytų pozicijų atžvilgiu, atsižvelgus į rizikos mažinimo metodų poveikį ir išimtis pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 399–403 straipsnius.

Ribos, nurodytos b ir c dalyse, turi būti taikomos nepriklausomai nuo to, ar atitinkamas subjektas ar ne finansų bendrovė yra labai įsiskolinę ar ne.

Pradinės pozicijos vertė, nurodyta a ir b dalyse, apskaičiuojama vadovaujantis Reglamento (ES) Nr. 575/2013 389 ir 390 straipsniais, prieš atsižvelgiant į kredito rizikos mažinimo poveikį ir išimtis pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 399–403 straipsnius, kaip nurodyta teikiant informaciją pagal Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 680/2014 9 straipsnį.

9. Vadovaujantis ESRV/2015/2 rekomendacijos 2 skirsnio 2 dalies 1 punktu, atitinkamos suinteresuotų valstybių narių institucijos gali taikyti išimtį šalyje veiklos leidimą gavusioms G-SII ar O-SII aukščiausiu konsolidavimo lygiu jų bankų prudencinio konsolidavimo ribose, jeigu jos nepažeidžia 8 dalyje nurodytos sudėtinės reikšmingumo ribos. Taikydamos reikšmingumo ribą, atitinkamos institucijos turėtų stebėti šalyje veiklos leidimą gavusių G-SII ir O-SII pozicijų reikšmingumą Prancūzijos ne finansų bendrovių sektoriaus atžvilgiu, taip pat šalyje veiklos leidimą gavusių G-SII ir O-SII pozicijų Prancūzijoje registruotą buveinę turinčių didelių ne finansų bendrovių atžvilgiu koncentraciją, ir joms rekomenduojama taikyti Prancūzijos priemonę toms šalyje veiklos leidimą gavusioms G-SII ir O-SII aukščiausiu konsolidavimo lygiu jų bankų prudencinio konsolidavimo ribose, kurioms anksčiau buvo taikyta išimtis, kai pažeidžiama 8 dalyje nurodyta sudėtinė reikšmingumo riba. Atitinkamos institucijos taip pat skatinamos atkreipti kitų jų jurisdikcijos rinkos dalyvių dėmesį į sisteminę riziką, susijusią su registruotą buveinę Prancūzijoje turinčių didelių ne finansų bendrovių svėro padidėjimu.

10. Jeigu nėra atitinkamų šalyje veiklos leidimus gavusių G-SII ir O-SII aukščiausiu konsolidavimo lygiu jų bankų prudencinio konsolidavimo ribose ir turinčių Prancūzijos ne finansų bendrovių sektoriaus pozicijų, viršijančių 8 dalyje nurodytą reikšmingumo ribą, atitinkamos suinteresuotos valstybių narių institucijos, remdamosi Rekomendacijos ESRV/2015/2 2 skirsnio 2 dalies 1 punktu, gali nuspręsti netaikyti Prancūzijos priemonės abipusiškai. Šiuo atveju atitinkamos institucijos turėtų stebėti šalyje veiklos leidimus gavusių G-SII ir O-SII pozicijų reikšmingumą Prancūzijos ne finansų bendrovių sektoriaus atžvilgiu, taip pat šalyje veiklos leidimus gavusių G-SII ir O-SII pozicijų Prancūzijoje registruotą buveinę turinčių didelių ne finansų bendrovių atžvilgiu koncentraciją, ir joms rekomenduojama abipusiškai taikyti Prancūzijos priemonę, kai šalyje veiklos leidimą gavusi G-SII ar O-SII aukščiausiu konsolidavimo lygiu jų bankų prudencinio konsolidavimo ribose, viršija 8 dalyje nurodytą sudėtinę reikšmingumo ribą. Atitinkamos institucijos taip pat skatinamos atkreipti kitų jų jurisdikcijos rinkos dalyvių dėmesį į sisteminę riziką, susijusią su registruotą buveinę Prancūzijoje turinčių didelių ne finansų bendrovių svarto padidėjimu.
11. Vadovaujantis Rekomendacijos ESRV/2015/2 2 skirsnio 2 dalies 1 punktu, 8 dalyje nurodyta sudėtinė reikšmingumo riba yra rekomenduojamas maksimalus ribos lygis. Dėl to atitinkamos abipusiškumą taikančios institucijos vietoj rekomenduotos ribos gali nustatyti žemesnę ribą savo jurisdikcijoje, kai tinkama, arba priemonę abipusiškai taikyti be jokios reikšmingumo ribos.

Lietuva:

2 % sisteminės rizikos rezervo norma, nustatyta visoms mažmeninėms pozicijoms, kurios yra užtikrintos gyvenamosios paskirties nekilnojamoju turtu, fizinių asmenų Lietuvos Respublikos rezidentų atžvilgiu.

I. Priemonės aprašymas

1. Lietuvos priemonę, taikomą pagal Direktyvos 2013/36/ES 133 straipsnį, sudaro visoms mažmeninėms pozicijoms, užtikrintoms gyvenamosios paskirties nekilnojamoju turtu, fizinių asmenų Lietuvoje atžvilgiu nustatyta 2 % sisteminės rizikos rezervo norma.

II. Abipusiškumas

2. Atitinkamoms institucijoms rekomenduojama Lietuvos priemonę taikyti abipusiškai, ją taikant Lietuvoje esantiems ir veiklos leidimą gavusių bankų filialams ir Lietuvoje turimoms tiesioginėms tarpvalstybinėms pozicijoms, užtikrintoms gyvenamosios paskirties nekilnojamoju turtu, fizinių asmenų atžvilgiu. Didelė visų hipotekos pozicijų dalis priklauso Lietuvoje veikiantiems užsienio bankų filialams, todėl priemonės abipusiškas taikymas kitose valstybėse narėse padėtų skatinti vienodas veiklos sąlygas ir užtikrinti, kad visi svarbūs rinkos dalyviai atsižvelgtų į Lietuvoje padidėjusią gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto riziką ir padidintų savo atsparumą.
3. Jei jų jurisdikcijoje negalima įgyvendinti tokios pačios makroprudencinės politikos priemonės, atitinkamoms institucijoms rekomenduojama pasikonsultavus su ESRV taikyti makroprudencinės politikos priemonę, kurią galima įgyvendinti jų jurisdikcijoje ir kurios poveikis panašiausias į pirmiau nurodytos priemonės, kurią rekomenduojama abipusiškai taikyti, taip pat priimti Direktyvos 2013/36/ES VII antraštinės dalies 2 skyriaus IV skirsnyje nustatytas priežiūros priemones ir įgaliojimus. Atitinkamoms institucijoms rekomenduojama priimti lygiavertį poveikį turinčią priemonę ne vėliau kaip per keturis mėnesius nuo šios rekomendacijos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

III. Reikšmingumo riba

4. Šią priemonę papildo įstaigos specialioji reikšmingumo riba, kuria atitinkamos priemonę abipusiškai taikančios institucijos gali vadovautis taikydamos *de minimis* principą. Įstaigos gali būti atleistos nuo sisteminės rizikos rezervo reikalavimo, jei atitinkamos jų sektorinės pozicijos neviršija 50 mln. EUR, t. y. maždaug 0,5 % visų Lietuvos kredito įstaigų sektoriaus atitinkamų pozicijų. Todėl priemonę abipusiškai taikyti prašoma tik tada, jeigu viršijama įstaigos specialioji riba.
5. Tokios ribos pagrindimas:
 - a) būtina kuo labiau sumažinti nevienodo reglamentavimo galimybes, nes tokia pati reikšmingumo riba bus taikoma ir Lietuvoje veiklos leidimą gavusioms kredito įstaigoms;
 - b) tokios reikšmingumo ribos taikymas padėtų užtikrinti vienodas veiklos sąlygas, t. y. įstaigoms, turinčioms panašaus dydžio pozicijas, būtų taikomas sisteminės rizikos rezervo reikalavimas;

- c) ši riba yra svarbi finansiniam stabilumui, nes tolesnė gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto rizikos raida daugiausia priklausys nuo būsto rinkos aktyvumo, o jis iš dalies priklauso nuo būstui įsigyti išduodamų naujų paskolų kiekio. Todėl priemonė turėtų būti taikoma šioje rinkoje veikiantiems rinkos dalyviams, net jei jų hipotekos paskolų portfeliai nėra tokie dideli kaip didžiausių paskolų teikėjų.
6. Vadovaujantis Rekomendacijos ESRV/2015/2 2 skirsnio 2 dalies 1 punktu, 50 mln. EUR reikšmingumo riba yra rekomenduojama maksimali riba. Dėl to atitinkamos priemonę abipusiškai taikančios institucijos vietoj rekomenduotos ribos gali savo jurisdikcijoje nustatyti žemesnę ribą, jei tai tikslinga, arba priemonę abipusiškai taikyti be jokios reikšmingumo ribos.

Liuksemburgas:

Teisiškai privalomos paskolos ir turto vertės santykio (LTV) ribos naujoms Liuksemburge esančio gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto hipotekos paskoloms, taikant skirtingas LTV ribas skirtingų kategorijų paskolų gavėjams:

- a) **100 % LTV riba pirkėjams, pirmą kartą įsigyjantiems savo pagrindinę gyvenamąją vietą;**
- b) **90 % LTV riba kitiems pirkėjams, t.y. ne pirmą kartą įsigyjantiems savo pagrindinę gyvenamąją vietą; Ši riba proporcingai įgyvendinama taikant portfelio išdavimo normą. Konkrečiai, paskolų davėjai gali suteikti 15 % naujų hipotekos paskolų portfelio šiems paskolų gavėjams, taikydami LTV, kuris viršija 90 %, bet neviršija maksimalios 100 % LTV ribos;**
- c) **80 % LTV riba kitoms hipotekinėms paskoloms (įskaitant nuomos tikslais piršto turto segmentą).**

I. Priemonės aprašymas

1. Liuksemburgo institucijos aktyvavo teisiškai privalomas LTV ribas naujoms Liuksemburge esančio gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto hipotekos paskoloms. Atsižvelgdama į Sistemines rizikos komiteto (pranc. *Comité du Risque systémique*) rekomendaciją (***) , Finansų sektoriaus priežiūros komisija (pranc. *Commission de Surveillance du Secteur Financier*) (****) kartu su Liuksemburgo centriniu banku (*Banque centrale du Luxembourg*) aktyvavo LTV ribas, kurios skiriasi pagal tris paskolos gavėjų kategorijas. LTV ribos kiekvienai iš trijų kategorijų yra tokios:
- a) 100 % LTV riba pirkėjams, pirmą kartą įsigyjantiems savo pagrindinę gyvenamąją vietą;
- b) 90 % LTV riba kitiems pirkėjams, t.y. ne pirmą kartą įsigyjantiems savo pagrindinę gyvenamąją vietą. Ši riba proporcingai įgyvendinama taikant portfelio išdavimo normą. Konkrečiai, paskolų davėjai gali suteikti 15 % naujų hipotekos paskolų portfelio šiems paskolų gavėjams, taikydami LTV, kuris viršija 90 %, bet neviršija maksimalios 100 % LTV ribos;
- c) 80 % LTV riba kitoms hipotekinėms paskoloms (įskaitant nuomos tikslais piršto turto segmentą).
2. LTV – visų paskolų arba paskolos dalių, kurias paskolos gavėjas užtikrina gyvenamosios paskirties nekilnojamoju turtu paskolos suteikimo metu, sumos ir turto vertės tuo pačiu metu santykis.
3. LTV ribos taikomos nepriklausomai nuo nuosavybės teisės rūšies (pvz., visiška nuosavybė, užufruotas, suvaržyta nuosavybė).
4. Priemonė taikoma bet kuriam privačiam paskolos gavėjui, gaunančiam hipotekos paskolą, skirtą gyvenamosios paskirties nekilnojamojamam turtui Liuksemburge įsigyti nekomerciniais tikslais. Priemonė taip pat taikoma, jei paskolos gavėjas šiam sandoriui sudaryti naudoja tokią teisinę struktūrą kaip investicijų į nekilnojamąjį turtą bendrovė, taip pat bendrų paraiškų atveju. Gyvenamosios paskirties nekilnojamas turtas apima statybų paskirties žemę, neatsižvelgiant į tai, ar statybos darbai atliekami iš karto po įsigijimo ar praėjus keleriems metams po to. Priemonė taip pat taikoma, jei paskolos gavėjui paskola suteikiama nekilnojamojamam turtui pagal ilgalaikės nuomos sutartį įsigyti. Nekilnojamas turtas gali būti naudojamas savininko reikmėms arba perkamas nuomos tikslais.

II. Abipusiškumas

5. Valstybėms narėms, kurių kredito įstaigos, draudimo bendrovės ir specialistai, vykdančios skolinimo veiklą (hipotekos paskolų teikėjai), turi atitinkamas reikšmingas Liuksemburgo kredito pozicijas tiesioginio tarpvalstybinio kredito forma, rekomenduojama Liuksemburgo priemonę abipusiškai taikyti jų jurisdikcijoje. Jei jų jurisdikcijoje negalima įgyvendinti tokios pačios makroprudencinės politikos priemonės visų tarpvalstybinių pozicijų atžvilgiu, atitinkamos institucijos turėtų taikyti turimas priemones, kurių poveikis panašiausias į aktyvuotos makroprudencinės politikos priemonės poveikį.

6. Valstybės narės turėtų pranešti ESRV, kad jos abipusiškai taikė Liuksemburgo priemonę arba *de minimis* išimtis pagal Rekomendacijos ESRV/2015/2 D rekomendaciją. Pranešimas turėtų būti pateiktas ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo abipusiškai taikomos priemonės priėmimo dienos, naudojant atitinkamą ESRV interneto svetainėje paskelbtą šabloną. ESRV pranešimus skelbs ESRV interneto svetainėje ir taip visuomenei praneš apie nacionalinius sprendimus dėl abipusiškumo. Skelbiant nurodomos išimtys, kurias padarė abipusiškumą taikančios valstybės narės, ir jų įsipareigojimas stebėti reglamentavimo veiksmingumo nutekėjimą ir prireikus imtis veiksmų.
7. Valstybėms narėms rekomenduojama abipusiškai taikyti priemonę per tris mėnesius nuo šios rekomendacijos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

III. Reikšmingumo riba

8. Šią priemonę papildo dvi reikšmingumo ribos, kuriomis atitinkamos priemonę abipusiškai taikančios valstybės narės gali vadovautis taikydamos *de minimis* principą: konkrečiai valstybei nustatyta reikšmingumo riba ir konkrečiai įstaigai nustatyta reikšmingumo riba. Konkrečiai valstybei nustatyta reikšmingumo riba, taikoma visoms tarpvalstybinėms hipotekos paskoloms Liuksemburge, yra 350 mln. EUR, t. y. apytiksliai 1 % visos nacionalinės gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto hipotekos rinkos 2020 m. gruodžio mėn. Konkrečiai įstaigai nustatyta reikšmingumo riba, taikoma visoms tarpvalstybinėms hipotekos paskoloms Liuksemburge, yra 35 mln. EUR, t. y. apytiksliai 0,1 % visos nacionalinės gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto hipotekos rinkos 2020 m. gruodžio mėn. Abipusiškai taikyti prašoma tik tada, kai tiek konkrečiai valstybei nustatyta reikšmingumo riba, tiek ir konkrečiai įstaigai nustatyta reikšmingumo riba yra peržengiamos.

Nyderlandai:

Minimalus vidutinis rizikos koeficientas, kurį IRB metodą taikančios kredito įstaigos taiko fizinių asmenų pozicijų, užtikrintų Nyderlanduose esančiu gyvenamosios paskirties nekilnojamuoju turto, portfelių atžvilgiu. Kiekviename atskirame į šios priemonės taikymo sritį patenkančiame pozicijos straipsnyje paskolos daliai, neviršijančiai 55 % paskolai užtikrinti skirto turto rinkos vertės, priskiriamas 12 % rizikos koeficientas, o likusiai paskolos daliai – 45 % rizikos koeficientas. Minimalus vidutinis portfelio rizikos koeficientas yra pagal pozicijas įvertintas atskirų paskolų rizikos koeficientų svertinis vidurkis;

I. Priemonės aprašymas

1. Nyderlandų priemonė, taikoma pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 458 straipsnio 2 dalies d punkto vi papunktį, IRB taikančių kredito įstaigų fizinių asmenų atžvilgiu turimų pozicijų, užtikrintų Nyderlanduose esančio gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto hipoteka, portfeliui nustatomas minimalus vidutinis rizikos koeficientas. Paskolai, kuriai taikoma nacionalinė hipotekos garantijų sistema, priemonė netaikoma.
2. Mažiausias vidutinis rizikos koeficientas apskaičiuojamas taip:
 - a) kiekviename atskirame į šios priemonės taikymo sritį patenkančiame pozicijos straipsnyje paskolos daliai, neviršijančiai 55 % paskolai užtikrinti skirto turto rinkos vertės, priskiriamas 12 % rizikos koeficientas, o likusiai paskolos daliai – 45 % rizikos koeficientas. Jam apskaičiuoti naudotinas LTV santykis turėtų būti nustatomas pagal taikytinas Reglamento (ES) Nr. 575/2013 nuostatas;
 - b) minimalus vidutinis portfelio rizikos koeficientas yra pirmiau nurodytu būdu apskaičiuotas pagal pozicijas įvertintas atskirų paskolų rizikos koeficientų svertinis vidurkis. Apskaičiuojant minimalų svertinį rizikos koeficientų vidurkį į atskiras paskolas, kurioms priemonė netaikoma, nėra atsižvelgiama.
3. Ši priemonė nepakeičia esamų kapitalo reikalavimų, nustatytų ir atsirandančių pagal Reglamentą (ES) Nr. 575/2013. Bankai, kuriems taikoma ši priemonė, apskaičiuodami į šios priemonės taikymo sritį patenkančios hipotekos portfelio dalies vidutinį rizikos koeficientą remiasi ir įprasta tvarka taikomomis Reglamento (ES) Nr. 575/2013 nuostatomis, ir priemonei nustatytu metodu. Apskaičiuodami savo kapitalo poreikį, jie vėliau turi taikyti didesnijį iš dviejų vidutinių rizikos koeficientų.

II. Abipusiškumas

4. Atitinkamoms institucijoms rekomenduojama abipusiškai taikyti Nyderlandų priemonę šalyje veiklos leidimą gavusioms kredito įstaigoms, kurios taiko IRB metodą ir turi pozicijų, užtikrintų Nyderlanduose esančiu gyvenamosios paskirties nekilnojamoju turtu fizinių asmenų atžvilgiu, nes jų bankų sektoriai per bankų filialus Nyderlandų būsto rinkoje šiuo metu arba ateityje gali tiesiogiai arba netiesiogiai patirti sisteminę riziką.
5. Vadovaujantis C rekomendacijos 2 dalimi, atitinkamoms institucijoms rekomenduojama pradėti taikyti tokią pačią priemonę, kokią aktyvuojanti institucija įgyvendino Nyderlanduose, per C rekomendacijos 3 dalyje nurodytą terminą.
6. Jei jų jurisdikcijoje negalima įgyvendinti tokios pačios makroprudencinės politikos priemonės, atitinkamoms institucijoms rekomenduojama pasikonsultavus su ESRV taikyti makroprudencinės politikos priemonę, kurią galima įgyvendinti jų jurisdikcijoje ir kurios poveikis panašiausias į pirmiau nurodytos priemonės, kurią rekomenduojama abipusiškai taikyti, taip pat priimti Direktyvos 2013/36/ES VII antraštinės dalies 2 skyriaus IV skirsnyje nustatytas priežiūros priemones ir įgaliojimus. Atitinkamoms institucijoms rekomenduojama priimti lygiavertį poveikį turinčią priemonę ne vėliau kaip per keturis mėnesius nuo šios rekomendacijos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

III. Reikšmingumo riba

7. Šią priemonę papildo konkrečiai įstaigai nustatyta reikšmingumo riba, kuria atitinkamos priemonę abipusiškai taikančios institucijos gali vadovautis taikydamos *de minimis* principą. Minimalus vidutinis rizikos koeficientas gali būti netaikomas kredito įstaigų, kurios taiko IRB ir turi pozicijų, užtikrintų Nyderlanduose esančiu gyvenamosios paskirties nekilnojamoju turtu, fizinių asmenų atžvilgiu, portfeliui, jei jų vertė neviršija 5 mlrd. EUR. Paskolos, kurioms taikoma nacionalinė hipotekos garantijų sistema, vertinant reikšmingumo ribą nebus įskaičiuojamos.
8. Vadovaujantis Rekomendacijos ESRV/2015/2 2 skirsnio 2 dalies 1 punktu, 5 mlrd. EUR reikšmingumo riba yra rekomenduojama maksimali riba. Dėl to atitinkamos priemonę abipusiškai taikančios institucijos vietoj rekomenduotos ribos gali savo jurisdikcijoje nustatyti žemesnę ribą, jei tai tikslinga, arba priemonę abipusiškai taikyti be jokios reikšmingumo ribos.

Norvegija:

- visoms veiklos leidimą Norvegijoje gavusioms kredito įstaigoms taikoma 4,5 % sisteminės rizikos rezervo norma pozicijoms Norvegijoje pagal Direktyvos 2013/36/ES 133 straipsnį, kuri 2020 m. sausio 1 d. taikoma Norvegijai ir Norvegijoje pagal Europos ekonominės erdvės susitarimo (EEE susitarimas) sąlygas (toliau – nuo 2020 m. sausio 1 d. Norvegijai ir Norvegijoje taikoma KRD);
- Norvegijoje veiklos leidimą gavusioms kredito įstaigoms, naudojančioms vidaus reitingais pagrįstą (IRB) metodą reguliuojamojo kapitalo reikalavimams apskaičiuoti, taikoma 20 % vidutinio rizikos koeficiento žemutinė riba gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto pozicijoms Norvegijoje pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 458 straipsnio 2 dalies d punkto vi papunktį, kuris 2020 m. sausio 1 d. taikomas Norvegijai ir Norvegijoje pagal EEE susitarimo sąlygas (toliau – nuo 2020 m. sausio 1 d. Norvegijai ir Norvegijoje taikomas KRR);
- Norvegijoje veiklos leidimą gavusioms kredito įstaigoms, naudojančioms IRB metodą reguliuojamojo kapitalo reikalavimams apskaičiuoti, taikoma 35 % vidutinio rizikos koeficiento žemutinė riba komercinės paskirties nekilnojamojo turto pozicijoms Norvegijoje pagal nuo 2020 m. sausio 1 d. Norvegijai ir Norvegijoje taikomo KRR 458 straipsnio 2 dalies d punkto vi papunktį.

I. Priemonių aprašymas

1. Nuo 2020 m. gruodžio 31 d. *Finansdepartementet* (Norvegijos finansų ministerija) įvedė tris priemones: i) 4,5 % sisteminės rizikos rezervo reikalavimą pozicijoms Norvegijoje pagal nuo 2020 m. sausio 1 d. Norvegijai ir Norvegijoje taikomas KRD 133 straipsnį; ii) 20 % vidutinio rizikos koeficiento žemutinę ribą gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto pozicijoms Norvegijoje pagal nuo 2020 m. sausio 1 d. Norvegijai ir Norvegijoje taikomo KRR 458 straipsnio 2 dalies d punkto vi papunktį; ir iii) 35 % vidutinio rizikos koeficiento žemutinę ribą komercinės paskirties nekilnojamojo turto pozicijoms Norvegijoje pagal nuo 2020 m. sausio 1 d. Norvegijai ir Norvegijoje taikomo KRR 458 straipsnio 2 dalies d punkto vi papunktį.

2. Sisteminės rizikos rezervo norma yra 4,5 % ir taikoma visų Norvegijoje veiklos leidimą gavusių kredito įstaigų vidaus pozicijoms. Tačiau pažangiojo IRB metodo nenaudojančių kredito įstaigų visoms pozicijoms taikytina sisteminės rizikos rezervo norma yra 3 % iki 2022 m. gruodžio 31 d., po to vidaus pozicijoms taikytina sisteminės rizikos rezervo norma yra 4,5 %.
3. Gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto vidutinio rizikos koeficiento žemutinė riba yra konkrečiai įstaigai nustatyta vidutinio rizikos koeficiento žemutinė riba gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto pozicijoms Norvegijoje, taikoma IRB metodą naudojančioms kredito įstaigoms. Nekilnojamojo turto rizikos koeficiento žemutinė riba susijusi su pagal poziciją įvertintu vidutiniu svertiniu rizikos koeficientu gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto portfelyje. Norvegijos gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto pozicijos turėtų būti suprantamos kaip mažmeninės pozicijos, užtikrintos nekilnojamoju turtu Norvegijoje.
4. Komerčinės paskirties nekilnojamojo turto vidutinio rizikos koeficiento žemutinė riba yra konkrečiai įstaigai nustatyta vidutinio rizikos koeficiento žemutinė riba komercinės paskirties nekilnojamojo turto pozicijoms Norvegijoje, taikoma IRB metodą naudojančioms kredito įstaigoms. Nekilnojamojo turto rizikos koeficiento žemutinė riba susijusi su pagal poziciją įvertintu vidutiniu svertiniu rizikos koeficientu komercinės paskirties nekilnojamojo turto portfelyje. Norvegijos komercinės paskirties nekilnojamojo turto pozicijos turėtų būti suprantamos kaip įmonių pozicijos, užtikrintos nekilnojamoju turtu Norvegijoje.

II. Abipusiškumas

5. Atitinkamoms institucijoms rekomenduojama abipusiškai taikyti Norvegijos priemones Norvegijoje turimoms pozicijoms atitinkamai pagal Direktyvos 2013/36/ES 134 straipsnio 1 dalį ir Reglamento (ES) Nr. 575/2013 458 straipsnio 5 dalį. Atitinkamoms institucijoms rekomenduojama abipusiškai taikyti sisteminės rizikos rezervo normą per 18 mėnesių nuo šios rekomendacijos su pakeitimais, padarytais Europos sisteminės rizikos valdybos rekomendacija ESRV/2021/3 (****), paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, išskyrus atvejus, kai 7 dalyje numatyta kitaip. Vidutinio rizikos koeficiento žemutinės ribos gyvenamosios paskirties ir komercinės paskirties nekilnojamojo turto pozicijoms Norvegijoje turėtų būti abipusiškai taikomos per Rekomendacijoje ESRB/2015/2 nustatytą įprastinį trijų mėnesių pereinamąjį laikotarpį.
6. Jei jų jurisdikcijoje negalima įgyvendinti tokių pačių makroprudencinės politikos priemonių, vadovaujantis C rekomendacijos 2 dalimi, atitinkamoms institucijoms rekomenduojama pasikonsultavus su ESRV taikyti makroprudencinės politikos priemones, kurias galima įgyvendinti jų jurisdikcijoje ir kurių poveikis panašiausias į pirmiau nurodytų priemonių, kurias rekomenduojama abipusiškai taikyti. Atitinkamoms institucijoms rekomenduojama patvirtinti lygiavertes priemones, susijusias su vidutinio rizikos koeficiento žemutinių ribų gyvenamosios ir komercinės paskirties nekilnojamojo turto pozicijoms abipusiškumu atitinkamai per 12 mėnesių ir sisteminės rizikos rezervo normos abipusiškumu per 18 mėnesių nuo šios rekomendacijos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, išskyrus atvejus, kai 7 dalyje dėl sisteminės rizikos rezervo numatyta kitaip.
7. Kol Direktyva (ES) 2019/878 bus pradėta taikyti Norvegijai ir Norvegijoje pagal EEE susitarimo sąlygas, atitinkamos institucijos gali abipusiškai taikyti Norvegijos sisteminės rizikos rezervo priemonę tokiu būdu ir tokiu lygiu, kad būtų atsižvelgta į bet kokį jų valstybėje narėje ir Norvegijoje taikomų kapitalo reikalavimų sutapimą ar skirtumus, jeigu jos laikosi šių principų:
 - a) rizikos padengimas: atitinkamos institucijos turėtų užtikrinti, kad yra tinkamai sprendžiama dėl sisteminės rizikos, kurią Norvegijos priemonė siekia sumažinti;
 - b) reglamentavimo arbitražo išvengimas ir vienodų sąlygų užtikrinimas: atitinkamos institucijos turėtų kuo labiau sumažinti reglamentavimo veiksmingumo nutekėjimo ir reglamentavimo arbitražo galimybę ir prirėkus nedelsiant pašalinti visas reguliavimo spragas; atitinkamos institucijos turėtų užtikrinti vienodas sąlygas kredito įstaigoms.

Ši dalis netaikoma vidutinio rizikos koeficiento žemutinei ribai gyvenamosios ir komercinės paskirties nekilnojamojo turto pozicijų atveju.

III. Reikšmingumo riba

8. Šias priemones papildo konkrečiai įstaigai nustatytos ir Norvegijoje esančiomis pozicijomis grindžiamos reikšmingumo ribos, kuriomis atitinkamos priemonę abipusiškai taikančios institucijos gali vadovautis taikydamos *de minimis* principą, kaip nurodyta toliau:

- a) sisteminės rizikos rezervo normai nustatyta reikšmingumo riba yra 32 mlrd. NOK pagal riziką įvertintų pozicijų suma, kuri atitinka maždaug 1 % visos Norvegijoje turimų kredito įstaigų pagal riziką įvertintų pozicijų sumos;
 - b) gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto vidutinio rizikos koeficiento žemutinei ribai nustatyta reikšmingumo riba yra 32,3 mlrd. NOK bendro skolinimo suma, atitinkanti maždaug 1 % bendro gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto užtikrinto skolinimo Norvegijos klientams;
 - c) komercinės paskirties nekilnojamojo turto vidutinio rizikos koeficiento žemutinei ribai nustatyta reikšmingumo riba yra 7,6 mlrd. NOK bendro skolinimo suma, atitinkanti maždaug 1 % bendro komercinės paskirties nekilnojamojo turto užtikrinto skolinimo Norvegijos klientams.
9. Remiantis Rekomendacijos ESRV/2015/2 2 skirsnio 2 dalies 1 punktu, atitinkamų valstybių narių atitinkamos institucijos gali taikyti išimtį atskiroms šalyje veiklos leidimą gavusioms kredito įstaigoms, kurių Norvegijoje turimos pozicijos yra nereikšmingos. Pozicijos laikomos nereikšmingomis, jei jos nesiekia pagal 8 dalį nustatytų konkrečiai įstaigai taikomų reikšmingumo ribų. Taikydamos reikšmingumo ribas, atitinkamos institucijos turėtų stebėti pozicijų reikšmingumą ir joms rekomenduojama abipusiškai taikyti Norvegijos priemones atskiroms šalyje veiklos leidimą gavusioms kredito įstaigoms, kurioms anksčiau priemonės nebuvo taikomos, kai peržengiamos pagal 8 dalį nustatytos reikšmingumo ribos.
 10. Vadovaujantis Rekomendacijos ESRV/2015/2 2 skirsnio 2 dalies 1 punktu, pagal 8 dalį nustatytos reikšmingumo ribos yra rekomenduojamos maksimalios ribos. Dėl to atitinkamos abipusiškumą taikančios institucijos vietoj rekomenduotų ribų gali nustatyti žemesnes ribas savo jurisdikcijoje, kai tinkama, arba taikyti priemonės abipusiškumą be jokios reikšmingumo ribos.
 11. Jeigu valstybėse narėse nėra veiklos leidimą gavusių kredito įstaigų, turinčių reikšmingų pozicijų Norvegijoje, atitinkamų valstybių narių atitinkamos institucijos pagal Rekomendacijos ESRV/2015/2 2 skirsnio 2 dalies 1 punktą gali nuspręsti abipusiškai netaikyti Norvegijos priemonių. Šiuo atveju atitinkamos institucijos turėtų stebėti pozicijų reikšmingumą ir joms rekomenduojama abipusiškai taikyti Norvegijos priemones, kai kredito įstaigos peržengia atitinkamas reikšmingumo ribas.

Švedija

Švedijoje veiklos leidimus gavusioms kredito įstaigoms, kurios reguliuojamojo kapitalo poreikiui apskaičiuoti naudoja IRB metodą, pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 458 straipsnio 2 dalies d punkto vi papunktį taikoma konkrečiai kredito įstaigai nustatyta Švedijoje reziduojančių įsipareigojančiųjų asmenų mažmeninių pozicijų, užtikrintų nekilnojamojo turto, portfeliiui taikomų rizikos koeficientų pagal pozicijas įvertinto vidutinio svartinio rizikos koeficiento žemutinė riba, lygi 25 procentams.

I. Priemonės aprašymas

1. Švedijos priemonė, taikoma pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 458 straipsnio 2 dalies d punkto vi papunktį, ir privaloma Švedijoje veiklos leidimus gavusioms kredito įstaigoms, naudojančioms IRB metodą, yra konkrečiai kredito įstaigai nustatyta Švedijoje reziduojančių įsipareigojančiųjų asmenų mažmeninių pozicijų, užtikrintų nekilnojamojo turto, portfeliiui taikomų rizikos koeficientų pagal pozicijas įvertinto vidutinio rizikos koeficiento žemutinė riba, lygi 25 procentams.
2. Pagal pozicijas įvertintas vidutinis svartinis rizikos koeficientas yra atskiroms pozicijoms taikomų rizikos koeficientų, apskaičiuotų pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 154 straipsnį, vidurkis, įvertintas pagal atitinkamą pozicijos vertę.

II. Abipusiškumas

3. Pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 458 straipsnio 5 dalį atitinkamoms valstybių narių institucijoms rekomenduojama C rekomendacijos 3 dalyje numatytu terminu pripažinti Švedijos priemonę, taikant ją veiklos leidimus šalyje gavusių ir IRB metodą naudojančių kredito įstaigų filialams, esantiems Švedijoje.
4. Atitinkamoms institucijoms rekomenduojama pripažinti Švedijos priemonę taikant ją šalyje veiklos leidimus gavusioms ir IRB metodą naudojančioms kredito įstaigoms, turinčioms tiesiogines Švedijoje reziduojančių įsipareigojančiųjų asmenų mažmenines pozicijas, užtikrintas nekilnojamojo turto. Vadovaujantis C rekomendacijos 2 dalimi, atitinkamoms institucijoms rekomenduojama taikyti tą pačią priemonę, kurią aktyvuojanti institucija įgyvendino Švedijoje per C rekomendacijos 3 dalyje nurodytą terminą.

5. Jei jų jurisdikcijoje negalima įgyvendinti tokios pačios makroprudencinės politikos priemonės, atitinkamoms institucijoms rekomenduojama pasikonsultavus su ESRV taikyti makroprudencinės politikos priemonę, kurią galima įgyvendinti jų jurisdikcijoje ir kurios poveikis panašiausias į pirmiau nurodytos priemonės, kurią rekomenduojama abipusiškai taikyti. Atitinkamoms institucijoms rekomenduojama priimti lygiavertį poveikį turinčią priemonę ne vėliau kaip per keturis mėnesius nuo šios rekomendacijos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

III. Reikšmingumo riba

6. Šią priemonę papildo konkrečiai įstaigai nustatyta 5 mlrd. SEK reikšmingumo riba, kuria atitinkamos priemonę abipusiškai taikančios institucijos gali vadovautis taikydamos *de minimis* principą.
7. Vadovaujantis Rekomendacijos ESRV/2015/2 2 skirsnio 2 dalies 1 punktu, atitinkamos valstybės narės institucijos gali taikyti išimtį atskiroms šalyje veiklos leidimus gavusioms ir IRB metodą naudojančioms kredito įstaigoms, jei jos turi nereikšmingas Švedijoje reziduojančių išipareigojančiųjų asmenų mažmenines pozicijas, užtikrintas nekilnojamoju turtu, mažesnes už 5 mlrd. SEK reikšmingumo ribą. Taikydamos reikšmingumo ribą, atitinkamos institucijos turėtų stebėti pozicijų reikšmingumą ir joms rekomenduojama abipusiškai taikyti Švedijos priemonę atskiroms šalyje veiklos leidimą gavusioms kredito įstaigoms, kurioms anksčiau priemonė nebuvo taikoma, kai peržengiama 5 mlrd. SEK reikšmingumo riba.
8. Jei nėra atitinkamose valstybėse narėse veiklos leidimus gavusių kredito įstaigų, turinčių filialus Švedijoje arba turinčių tiesioginių mažmeninių Švedijoje reziduojančių išipareigojančiųjų asmenų pozicijų, užtikrintų nekilnojamoju turtu, kurios naudoja IRB metodą ir kurių mažmeninės Švedijoje reziduojančių išipareigojančiųjų asmenų pozicijos, užtikrintos nekilnojamoju turtu, yra ne mažesnės kaip 5 mlrd. SEK, atitinkamos valstybių narių institucijos gali nuspręsti netaikyti Švedijos priemonės abipusiškai, kaip numatyta Rekomendacijos ESRV/2015/2 2 skirsnio 2 dalies 1 punkte. Šiuo atveju atitinkamos institucijos turėtų stebėti pozicijų reikšmingumą ir joms rekomenduojama abipusiškai taikyti Švedijos priemonę, kai kredito įstaiga, naudojanti IRB metodą, peržengia 5 mlrd. SEK reikšmingumo ribą.
9. Vadovaujantis Rekomendacijos ESRV/2015/2 2 skirsnio 2 dalies 1 punktu, 5 mlrd. SEK reikšmingumo riba yra rekomenduojama maksimali riba. Dėl to atitinkamos abipusiškumą taikančios institucijos vietoj rekomenduotos ribos gali nustatyti žemesnę ribą savo jurisdikcijoje, kai tinkama, arba priemonę abipusiškai taikyti be jokios reikšmingumo ribos.“

(*) 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 549/2013 dėl Europos nacionalinių ir regioninių sąskaitų sistemos Europos Sąjungoje (OL L 174, 2013 6 26, p. 1).

(**) 2014 m. balandžio 16 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 680/2014, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 575/2013 nustatomi įstaigų priežiūros ataskaitų teikimo techniniai įgyvendinimo standartai (OL L 191, 2014 6 28, p. 1).

(***) Recommandation du comité du risque systémique du 9 novembre 2020 relative aux crédits portant sur des biens immobiliers à usage résidentiel situés sur le territoire du Luxembourg (CRS/2020/005).

(****) CSSF Regulation N.20-08 du 3 décembre 2020 fixant des conditions pour l'octroi de crédits relatifs à des biens immobiliers à usage résidentiel situés sur le territoire du Luxembourg.

(*****) 2021 m. balandžio 30 d. Europos sisteminės rizikos valdybos rekomendacija ESRV/2021/3, kuria iš dalies keičiama Rekomendacija ESRV/2015/2 dėl makroprudencinės politikos priemonių tarptautinio poveikio vertinimo ir savanoriško abipusiškumo (OL C 222, 2021 6 11, p. 1).